Redactiunea, Administratiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Inserate mai primescŭ în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat: în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifa şi învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVI.

„Gazeta" ese în fiă-care dĭ
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anu 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ
a administraţiune, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 150. Braşovŭ, Sâmbătă, 10 (22) Iulie 1893.

Braşovŭ, 9 Iulie v.

Mâne delegaţii alegĕtorilorŭ noştri de pretutindenĭ vorŭ porni la Sibiiu la conferenţă.

In calea lorŭ, ei vorŭ întâlni mulţĭ fraţĭ şi soţĭ de suferinţe, carĭ îi vorŭ întâmpina cu căldură şi le vorŭ ura sĕ ajungă sănĕtoşĭ şi sĕ facă trébă bună.

De-a lungulŭ şi de-a latulŭ ţĕrei Ardealului, Bănatului şi a ţinuturilorŭ Ţerei-ungurescĭ locuite de Românĭ, până la ţĕrmurii Tisei şi dincolo de aceste ţĕrmurĭ, stăpânesce adĭ numai unŭ gândŭ pe toţĭ Românii, şi numai o singură dorinţă le mişcă pepturile: dare-ar Dumnedeu sĕ audimŭ dela adunarea Românilorŭ noştri numai veste bună!

Veste bună, că fruntaşii şi conducĕtorii poporului înţelegŭ greutatea timpurilorŭ şi suntŭ gata a sări cu luminele, cu sfatulŭ şi cu faptele lorŭ pentru apĕrarea mumei vĕduvite, care cere ajutorŭ dela fiiĭ sĕĭ; ilŭ cere mai multŭ, ca orĭ şi când adĭ, după ce de nicăirĭ nu-lŭ mai póte aştepta, — şi nicĭ chiar de-acolo nu-i mai suride, de unde în decursŭ de aprópe două veacurĭ mereu l'a oftatŭ, cum oftéză fiiulŭ credinciosŭ şi ascultătorŭ, ca sĕ fiă rĕsplătitŭ cu bine de părintele sĕu.

Veste bună, că aceia, carĭ suntŭ chiămaţĭ sĕ represente pe alegĕtorii românĭ, şi printr'ênşiĭ causa română multŭ strîmtorată, vorŭ căuta cu orĭ-ce preţŭ sĕ facă abnegaţiune de interesele lorŭ personale, carĭ pe noi din nenorocire în tóte acţiunile marĭ ne-au paralisatŭ.

Vremile cele înşelătóre şi nestatornice ne-au pusŭ la nouĕ încercărĭ, ne-au osênditŭ sĕ privimŭ cu ochii noştri, cum suntŭ călcate în picióre drepturile nóstre cele mai scumpe, interesele şi onórea nóstră naţională; cum suntemŭ prigoniţĭ, despreţuiţĭ şi umiliţĭ de duşmanii noştri secularĭ.

Ce li-amŭ făcutŭ noi lorŭ, ca sĕ ne rĕsplătéscă astfelŭ?

Trăit'amŭ împreună o miiă de anĭ, jertfit'amŭ tot-déuna ce amŭ avutŭ mai scumpŭ, sângele şi câştigulŭ muncei nóstre, pentru-ca acéstă ţéră sĕ fiă ferită de orĭ ce duşmanĭ, ce au năvălitŭ din timpŭ în timpŭ cu putere cumplită asupra ei; datu-li-amŭ din sînulŭ nostru bărbaţĭ harnicĭ şi înţelepţĭ, carĭ au sciutŭ sĕ conducă destinele ei cu multă dibăciă şi succesŭ; fost'amŭ întotdéuna cu dreptate către ei, şi atuncĭ chiar, când n'aveamŭ şi nu înduramŭ, decâtŭ rĕulŭ şi amarulŭ sclăviei celei mai neomenóse, în care ne ţineau încătuşaţĭ.

Inzadarŭ! Nu vorŭ conlocuitorii noştri nicĭ la capĕtulŭ miiei de anĭ, de când vieţuimŭ împreună, sĕ 'nţelégă, că şi noi Românii avemŭ unŭ dreptŭ de a trăi pe acestŭ pămêntŭ ca ómenĭ liberĭ, cu casa, cu masa şi cu dreptatea nóstră. Nu, ei ne cerŭ şi adĭ sĕ nu nutrimŭ în inima nóstră simţulŭ, mândria şi aspiraţiunile, ce le nutrescŭ ei pentru naţia lorŭ.

Se laudă, că la 1848 ei au întrodusŭ libertatea în ţéră, şi totuşĭ nu se ţinŭ vrednicĭ a ne împărtăşi de acéstă libertate, aşa cum se cuvine şi cum a orênduit'o Dumnedeulŭ popórelorŭ, ci cerŭ dela noi sĕ primimŭ a fi vecinicĭ sclavii libertăţii şi ai culturei lorŭ maghiare.

Se laudă, că au făcutŭ constituţiă, că au datŭ poporului dreptulŭ de a se guverna elŭ pe sine, şi totuşĭ nu sufere sĕ ne împărtăşimŭ şi noi din dreptulŭ de suveranitate alŭ poporului, s'avemŭ şi noi unŭ cuvêntŭ şi o trecere în viéţa publică a statului.

Se laudă, că-sŭ liberalĭ şi generoşĭ, şi totuşĭ nu ne mai slăbescŭ cu călcările de lege şi cu prigonirile, pentru-că voimŭ şi noi sĕ ne folosimŭ de aceeaşĭ libertate, de care se bucură ei.

Potŭ sĕ se laude câtŭ vorŭ voi, căcĭ lumea cunósce adĭ uneltirile lorŭ, cunósce falsitatea şi nedreptatea procederei lorŭ faţă cu noi şi celelalte naţionalităţĭ ale statului. Suntŭ deochiaţĭ contrarii esistenţei nóstre naţionale şi nimicŭ nu mai este în stare sĕ restabiléscă adĭ încrederea în intenţiunile lorŭ.

Totulŭ atêrnă dér adĭ, nu dela disposiţia contrarilorŭ noştri, ci dela modulŭ şi chipulŭ cum vomŭ sci noi sĕ înţelegemŭ mai bine chiămarea nóstră şi datoria, ce-o avemŭ, de-a stărui şi de-a lucra pentru realisarea ei.

Conferenţa, ce se va întruni poimâne, va avé sĕ deslege acéstă mare problemă. Dumnedeu sĕ lumineze pe membrii ei şi sĕ-i însufleţéscă la fapte demne de ei şi de viitorulŭ naţiei nóstre!

CRONICA POLITICA.

— 9 (21) Iulie.

Ungurii strîmtoraţĭ şi daţĭ de golŭ în pressa din strĕinătate, s'acaţă **de firŭ de paiu**, ca sĕ scape din valurile ameninţătóre în carĭ i-au cufundatŭ politica lorŭ neghióbă şi nebună. De curêndŭ unŭ „politicianŭ" maghiarŭ, Leopoldŭ *Ovary*, publică în diarulŭ *„Nazione"* din Florenţa unŭ articulŭ intitulatŭ *„La quistioni dei Rumeni Ungheresi"*, în care se străduesce sĕ arate, că Maghiarii: „inteligenţĭ, avuţĭ, luminaţĭ, liberalĭ şi representanţĭ ai puterii în statŭ", au tótă dreptatea sĕ nu dea din mână domnia pe séma Valahilorŭ „proştĭ, miseri, şi popilorŭ valahĭ obscuri". Aşa îşĭ începe cocconulŭ Ovary rodomontadele sale politice. Inceputulŭ fiindŭ prostŭ, urméză de sine, că continuarea şi sfîrşitulŭ e şi mai şi — prostŭ. D-lŭ Ovary dice, că noi Românii Ardelenĭ am fostŭ huiduiţĭ din Moldova în véculŭ alŭ 13 lea, ér Ungurii ni-au primitŭ, ca pe nisce óspeţĭ fugăriţĭ. Cum se póte déră, ca „Valahii" sĕ aibă pretenţia de-a face o Daco-România? Ei însĕ, — dice cocconulŭ Ovary — totuşĭ vréu s'o facă prin „agitaţiunĭ" şi prin „minciunĭ". Ei presentă Ungaria în colorile cele mai negre, numescŭ poporulŭ maghiarŭ de barbarŭ, tiranŭ etc. — Vorbindŭ despre adunarea din Sibiiu, dice, că e ceva naturalŭ, că guvernulŭ a opritŭ elementelorŭ streine întrarea în adunare şi că guvernulŭ se îngrijesce, ca cei ce vréu sĕ rĕstórne statulŭ sĕ fiă împiedecaţĭ cu energiă. Pune apoi faţă în faţă cu starea nostră, starea Românilorŭ din Basarabia „care e cu multŭ mai grea decâtŭ a Românilorŭ din Ungaria". Politicianulŭ maghiarŭ îşĭ esprimă apoi regretele pentru atitudinea pressei francese faţă de Maghiarĭ. — Prea târdiu te ai tredĭtŭ d-le Ovary. Minciunile maghiare debitate în streinătate adĭ nu se mai prindŭ: adĭ adevĕrulŭ şi dreptatea trebue sĕ învingă asupra calomnielorŭ maghiare.

*

Organulŭ Cehilorŭ tinerĭ, *„Narodni Listi"*, se ocupă într'unulŭ din numerii mai noi cu **spriginulŭ** ce li se dă Cehilorŭ din partea **pressei francesă**. „Narodni Listi" îşĭ esprimă adênca bucuriă, că în lupta ce o pórtă poporulŭ boemŭ cu Nemţii asupritorĭ din Austria, pressa adevĕratŭ liberală a Franciei le oferă unŭ sprigin puternicŭ, făcêndŭ astfelŭ, ca glasulŭ dreptăţii şi alŭ adevĕrului sĕ nu fiă înăbuşitŭ în streinătate. In urma acésta inimicii poporului boemŭ suntŭ apreţiaţĭ în strĕinătate aşa cum trebue şi cum suntŭ vrednicĭ. La opinia Europei ei nu se mai potŭ provoca, şi aceştĭ inimicĭ suntŭ Nemţii, dér *mai alesŭ Ungurii*. Liberalii germanĭ din imperiu au sciutŭ cu multă şiretenia şi cu multă putere de invenţiă sĕ arete Eruopei, că numai ei representă liberalismulŭ în Austra, numai ei facŭ progresulŭ şi civilisaţia; au cheltuitŭ sume enorme, ca cu minciunĭ sĕ ducă lumea în rĕtăcire. Dér munca a fostŭ de géba; întrégă

FOILETONULU „GAZ TRANS."

FERICIRE.

Novelă, tradusă din limba germană de *Il. Chendi.*

Prietinei L.

(Fine).

Sosiră pe stradă. Unŭ vêntŭ rece şi înfiorătorŭ le mâna fulgii de zăpadă în faţă. O damă, ce voia tocmai sĕ se urce într'o trăsură, se întórse la audulŭ vorbelorŭ lui Bernard înapoi. Pe unŭ singurŭ momentŭ îşĭ întorse faţa către aceştĭ doi bărbaţĭ şi apoi se depărtă cu trăsura, dér flacăra lampei din apropiere da cu multŭ mai bună lumină, decâtŭ ca sĕ nu fiă cunoscută de amêndoi bărbaţii.

Felice cunoscŭ pe Nora.

—„Ce naiba, étă şi baronésa mea!" dise Bernard de totŭ mulţumitŭ, că póte da atenţiunei lui Felice o altă direcţiune.

Felice ilŭ strînse convulsivŭ de braţŭ.

— „Care e baronésa ta?

Bernard îi arătă direcţiunea, în care a apucatŭ trăsura. „Étă-i trăsura colo"...

— „Minţĭ!" strigă Felice

— „Ce-ţĭ este vere? Eu am cunoscut'o de bună sémă, avea chiar şi şalulŭ celŭ de mătase, ce 'i l'am cinstitŭ eu."

Cu unŭ gemetŭ se desfăcŭ Felice de Bernard şi prin vremea cea urîtă sări din trăsură pe stradă.

– „Felice, Felice,—vĕdut'ai cum fuge, ca unŭ nebunŭ, ce va fi avêndŭ?... O, o, da orbŭ am fostŭ eu şi prostŭ? Baronésa şi dama lui cu vêntrariulŭ şi cu mănuşa, ce mirosia a viorele — firesce, că e una şi aceeaşĭ persónă. Sĕrmanulŭ de elŭ, cum fuge prin timpulŭ acesta! In urmă, póte, e o fericire pentru elŭ, căcĭ i se vorŭ deschide ochii, va începe sĕ trăéscă aievea şi nu va mai visa!"

Felice păşia într'aceea prin vêntulŭ, ce 'i umplea faţa cu zăpadă. Ce-i păsa lui de vuetulŭ vêntului? Ilŭ ardea durerea în pieptŭ, încât nicĭ nu putea înţelege, ce s'a întêmplatŭ cu elŭ; despre una însĕ îşĭ putea da sémă: că tóte s'au sfêrşitŭ.

Alergă grabnicŭ prin strădĭ, nu mai avea capĕtŭ de a se opri. Afară, afară din oraşŭ, din lumea şi din viéţa acésta, a nu mai simţi nimica, a nu mai cugeta, — étă simţirile chaotice, ce-i sbuciumau sufletulŭ. Picióreie ilŭ duseră mecanicŭ pe drumulŭ către casă şi privindu-şĭ grădina, îşĭ venì érăşĭ în orĭ.

—„Sĕ mĕ re'ntorcŭ", borborosì elŭ, „sĕ mĕ re'ntorcŭ în casa, unde totulŭ îmĭ revócă persóna ei în memoriă, unde eram fericitŭ? Cum? Sĕ me re'ntorcŭ şi sĕ-mĭ revĕdŭ pianulŭ, care m'a înşelatŭ. — cum ea, Nora, sĕ fiă baronésa, baronésa lui Bernard..." Incepŭ a rîde ca unŭ sĕlbaticŭ. „Mĕ ducŭ, mĕ ducŭ de aicĭ!"

Voia sĕ alerge érăşĭ înapoi.

— „Măestre, măestre Lorni!" strigă atuncĭ o voce rugătóre şi unŭ băiatŭ îi eşì în cale şi ilŭ îmbrăţişă

— „Scapă mĕ, măestre!" strigă Fridericŭ către Felice, pe carele lŭ cunoscŭ, deşì era la faţă de totŭ palidŭ. „Tatălŭ meu maşterŭ voiesce sĕ mĕ omóre, pentru-că sunt bolnavŭ şi nu voiescŭ sĕ mĕ facŭ pantofarŭ, étă-mĕ am fugitŭ la D-ta; mântuesce-mĕ!"

— „Nu potŭ, Fridericŭ, nu potŭ — lasă mĕ sĕ mĕ ducŭ!"

— „O, apoi voiu sĕ morŭ aci pe stradă, căcĭ, Dómne, mulţĭ înşĭ au mai degeratŭ, carĭ nu mai voiau sĕ mérgă acasă — şi eu nu mai voiescŭ sĕ mergŭ!"

Băiatulŭ cădu resignatŭ la pămêntŭ lângă zăbrelele de fierŭ ale porţii, şi nu se mişcà.

Felice se plecă spre elŭ. „Vino", dise elŭ, întindêndu-i mâna.

Numai cu multă ostenélă se sculă băiatulu, tremurândŭ.

Felice trebuia sĕ-lŭ ţină cu amêndouĕ mânile.

— „Dómne, Dómne, aşa eram de bolnavŭ, şi maşterulŭ meu părinte mĕ smulse cu de-a sila din patŭ... Numai chiar până la D-ta am putută veni — dér acum am gătat'o, măestre, o, lasă-mĕ sĕ morŭ, căcĭ totuşĭ nu va scóte din mine altceva, decâtŭ unŭ musicŭ".

— „Vino!"

Intrară în grădină. Cărăruşele cu petricele erau acu acoperite de zăpadă lucie. Ajungêndŭ la treptele verandei, ilŭ cuprinse pe Fridericŭ o ameţélă, încâtŭ Felice se vĕdŭ silitŭ a-lŭ duce acasă, unde-lŭ culcă în patulŭ sĕu. Se uită în faţa galbenă, la ochii cei afundaţĭ în capŭ ai favoritului sĕu.

— „De o sĕptĕmână nu m'am mai îngrijitŭ de dênsulŭ", îşĭ dise elŭ, „câtŭ va fi suferitŭ, de s'a schimbatŭ aşa de multŭ. Dómne, ce băiatŭ tînĕrŭ, şi voiesce deja sĕ móră!"

Elŭ chiămă de grabă servitórea. „Alérgă până la unŭ medicŭ, ér apoi încuie uşa, — m'ai înţelesŭ?" poruncì elŭ servitórei. „Sĕ nu ierţĭ nimĕnui sĕ intre, numai doctorului, m'ai înţelesŭ?"